

fot. Decolor

Lato na tarasie

W polskim budownictwie usterki tarasu to niemal norma. Już prawie każdy przyzwyczaił się do tego, że po pierwszym sezonie pojawiają się pęknięcia, odpadają kawałki płytek, widać odkształcenia nawierzchni drewnianej, a jeśli pod spodem jest pomieszczenie mieszkalne – pojawiają się plamy na suficie. I prawie każdy myśli, że to kwestia naszego klimatu. Nie każdy jednak wie, że powodem większości uszkodzeń nie jest zmienność aury, a niestety błędy fachowców, marność materiałów, a także nieznajomość rzeczy wśród projektantów.

I. Szukamy przyczyn

Mrozy, wahania temperatury, ulewne deszcze, utrzymująca się wilgoć i m.in. silne nasłonecznienie to czynniki, które sprzyjają ujawnianiu się uszkodzeń. Dotyczą one wszystkich rodzajów tarasów, bez względu na to, czy są to tarasy naziemne, wyniesione nad pomieszczenie, ogrzewane czy nie.

Uszkodzona posadzka. Na posadzce tarasu pokrytej płytkami ceramicznymi mogą pojawić się pęknięcia, wgłębienia i wypukłości, płytki mogą się również odklejać.

Uszkodzenia często spowodowane są użyciem złej jakości płytek lub niewłaściwym ich mocowaniem do podłoża, mogą też być następstwem uszkodzeń głębszych warstw, czyli podkładu pod posadzką.

1. Pęknięcia okładziny z płytek. Ich przyczyną mogą być naprężenia spowodowane brakiem dylatacji lub uszkodzeniami warstw podposadzkowych. Pęknięcia o nieregularnej linii przebiegającej przez niemal całą długość czy szerokość tarasu najczęściej świadczą o braku dylatacji w nawierzchni i podkładzie.

2. Kruszenie się płytek. Spowodowane jest nadmierną nasiąkliwością i związaną z tym nieodpornością płytek na mróz.

3. Odspajanie płytek. To nieco poważniejsza usterka, której przyczyny nie da się ustalić, jeśli nie zerwie się przynajmniej części posadzki. Następuje wtedy, gdy woda przeniknie pod

Rano kawa,
a wieczorem pogawędki
ze znajomymi...
Wiadomo, każdy to
lubi. Życie wśród
świergotu i zieleni.
Ale co zrobić, gdy
płytki na tarasie
popękały i zaczynają
odpadać, a zacieki
na krawędziach są
szpecące i wyjątkowo
rzucają się w oczy?
Czas na remont.

■ Remont tarasu

Cezary Jankowski, Aleksandra Kuśmierczyk

nawierzchnię tarasu. A ta z kolei przenika, gdy:

- brakuje spadku powierzchni tarasu: woda, zamarzając i odmarzając, powoduje odrywanie płytek od podłoża;
 - płytki nie są mrozoodporne;
 - płytki są źle ułożone – za blisko jedna od drugiej – powstałe w ten sposób szczeliny są za wąskie;
 - brakuje podpłytkowej izolacji przeciwwilgociowej;
 - niedokładnie wypełniono klejem powierzchnię płytki lub użyto niewłaściwego kleju;
 - podłoże wykonano ze słabego betonu.
- 4. Białe wykwity na spoinach.** Z wilgotnych spoin wyparowuje woda i wytrąca się na nich solny osad.

II. Remontujemy nawierzchnię

Jeśli płytki na tarasie mają delikatne pęknięcia, są wytarte albo już na tyle nam się opatrzyły, że chcemy wymienić je na nowe

foto: Jysk

▲ Taras drewniany. Aby deski służyły długie lata, muszą być zaimpregnowane – jeśli nie zrobił tego producent, musimy to zrobić samodzielnie

– remont tarasu możemy ograniczyć tylko do wymiany nawierzchni. Jest to jednak możliwe wtedy, gdy uszkodzenia dotyczą tylko posadzki (np. gdy stare płytki uległy powierzchniowemu wytarciu, mają liczne drobne pęknięcia lub okładzina jest brzydka i chcemy ją wymienić), układ warstw podkładu jest poprawny, one same – właściwie ułożone i w dobrym stanie.

Nową nawierzchnię można ułożyć na starej albo zerwać przedtem starą posadzkę: w obydwu sytuacjach podłoże będzie wymagało odpowiedniego przygotowania.

Oto jak przebiega taki remont.

1. Wymienianą nawierzchnię trzeba w całości zerwać, usunąć warstwy kleju i powstałego przy rozbiórce gruzu, a betonowy podkład od-

kurzyć. Jeśli wierzchnia warstwa betonu kruszy się, trzeba ją usunąć szlifierką aż do twardego betonu. Potem należy wyrównać podłoże:

■ jeśli zagłębienia są niewielkie – mają około 5 mm – można je wypełnić zaprawą klejową do płytek;

■ jeśli są większe – trzeba użyć wyrównującej wylewki podłogowej, ale nie może to być zwykła zaprawa cementowa, bo ta nie ma odpowiedniej przyczepności do podłoża. Nie wolno także używać wylewek samopoziomujących, bo w ten sposób nie utworzy się odpowiedniego spadku (każdy taras powinien mieć nachylenie 1,5–2% w kierunku krawędzi).

Zanim ułoży się zaprawę wyrównującą na podłożu, trzeba ułożyć warstwę kontaktową ze specjalnej emulsji zmieszanej z drobnym kruszywem.

2. Następnie na całej powierzchni tarasu trzeba ułożyć izolację przeciwwilgociową z płynnej folii. Robi się to po to, by woda nie przenikała w głębsze warstwy tarasu. Dzięki dużej elastyczności wypełnia ona rysy o szerokości do 5 mm. Folia musi być przeznaczona do stosowania na zewnątrz. Nakłada się ją dwukrotnie, wałkiem lub pędzlem, na suchą i odkurzoną powierzchnię. Czynność trzeba powtórzyć po upływie około 6 godzin. Płytki można układać dopiero po upływie około doby. Trzeba pamiętać o tym, by koniecznie wybrać płytki mrozoodporne, których na-

► Czy można ułożyć nowe płytki na starych?

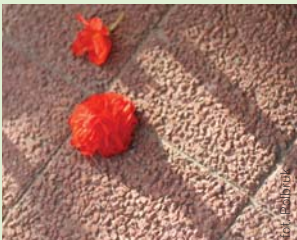

Tak, można to zrobić, ale tylko wtedy, gdy stare płytki na całej powierzchni dobrze przylegają do podłoża. Jeśli są miejscami popękane, trzeba ocenić, czy jest to wynikiem odkształceń konstrukcji tarasu lub uszkodzeń podkładu. Jeśli tak, płytki trzeba zerwać.

Niewielkie ubytki w nawierzchni, która ma posłużyć za podłoże nowej posadzki, wypełnia się zaprawą. Całość trzeba dwukrotnie zaimpregnować płynną folią. Nowe płytki można ułożyć dopiero wtedy, gdy podłoże będzie całkowicie suche.

foto: Weber (maxit)

Tabela: Co na posadzkę?

deski	kostka brukowa	płytki ceramiczne
		
charakterystyka		
Najlepiej wykorzystać drewno egzotyczne, np. teak albo ipe, można także wybrać tańsze gatunki rodzime – dąb, modrzew albo sosnę. Najlepiej kupić deski grubości min. 25 mm, które są już zaimpregnowane przez producenta	Przeznaczona głównie na nawierzchnię tarasów ziemnych. Aby nie było na niej widać trwałych plam (np. z grillowanych potraw lub kawy albo czerwonego wina), musi być zaimpregnowana	Na taras najlepiej użyć mrozoodpornej terakoty lub płytek gresowych, które są droższe, ale trwalsze. Płytki powinny być nieszkliwione, aby nie były zbyt śliskie, oraz antypoślizgowe. Płytki przykleja się do podłoża gotową zaprawą klejową, przeznaczoną do stosowania na zewnątrz
cena		
drewno egzotyczne: 250–300 zł/m ² drewno rodzime: sosnowe: 25–45 zł/m ² dębowe: 120–170 zł/m ²	kostka brukowa: od 40 zł/m ²	gres: 25–150 zł/m ² terakota: 20–100 zł/m ² kleje i fugi: 8–25 zł/m ²

siąkliwość nie przekracza 3%. Warunki takie spełnia gres, klinkier oraz terakota. Płytki powinny być także odporne na ścieranie – najlepiej, jeśli będą miały IV lub V klasę ścieralności, oraz muszą być twarde (mieć 5–6 punktów w skali Mohsa). Ważne, by były antypoślizgowe, co oznacza się symbolem R9–R13.

3. Aby płytki nie popękały po pierwszym sezonie, koniecznie trzeba zrobić dylatacje – muszą one przebiegać zarówno przez warstwę podkładową, jak i nawierzchnię. Robi się je, dzieląc powierzchnię tarasu na pola o boku 3 × 3 m. Szczeliny dylatacyjne powinny mieć szerokość 6–8 mm i głębokość 3–4 cm. W istniejącym już podkładzie wykonuje się szlifierką z tarczą diamentową. Trzeba też wypełnić je materiałem elastycznym – sznurkiem lub taśmą dylatacyjną. Nad każdą dylatacją układa się paski, które następnie wtapia się w izolację podpłytkową.

► Czym przyklejać i fugować płytki?

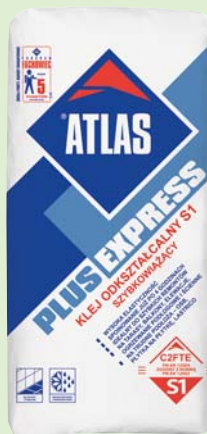
Do tego celu można użyć elastycznej zaprawy lub masy klejącej, w klasie co najmniej C2. Jest to klasa o podwyższonej przyczepności. Zaprawa powinna być elastyczna i powinna w całości pokrywać płytkę, a także podłoże. Aby płytka była w pełni pokryta klejem, trzeba go nanosić prostą krawędzią pacy na wszystkie wyprofilowania.

Oprócz klasycznych zapraw i mas klejących w sprzedaży dostępne są także preparaty upłynnione, które nakłada się jedynie na podłoże. Gdy płytkę położy się i lekko dociśnie, równomiernie pokrywają jej spodnią część. Używa się ich głównie wtedy, gdy płytki mają duże formaty.

Fugi. Stosowane na tarasach powinny być elastyczne, bo sztywne mogą popękać. Najpopularniejsze są masy cementowe (najczęściej dwuskładnikowe), sprzedawane w postaci proszku, który się rozcieńcza wodą. Mogą być przeznaczone do fug wąskich i szerokich, a w zależności od średnicy ziaren wypełniacza są drobno-, średnio- lub gruboziarniste.

Nowością są fugi oparte na nanotechnologii, a dokładniej na wykorzystaniu nanosrebra. Zawierają śladowe ilości srebra – metalu, którego bakteriobójcze właściwości sprawiają, że fuga jest odporna na działanie glonów, grzybów, pleśni i bakterii. Dzięki temu spoiny są dłużej czyste.

Taras na gruncie na płycie betonowej. Jeśli wokół domu jest glina, grożą mu wysadziny mrozowe, wskutek których płyta tarasu może popękać

III. Remontujemy warstwę pod posadzką

Jeśli uszkodzenia tarasu dotyczą nie tylko płytek, ale także podkładu, który się pod nimi znajduje, a taras znajduje się nad pomieszczeniem, trzeba liczyć się z naprawą lub ponownym wykonaniem izolacji przeciwodwodnej, a jeśli jest to pomieszczenie ogrzewane – także cieplnej, choć warstwy ocieplenia zwykle nie ulegają uszkodzeniu. Izolacje przeciwodwodne mogą z czasem utracić szczelność na skutek pęknięć w podłożu, długotrwałego kontaktu z wodą lub starzenia się materiału.

▼ Płynna folia. Aby podłoże było właściwie zaizolowane, trzeba wykonać co najmniej dwuwarstwową powłokę, o łącznej grubości 1–1,5 mm

Izolację przeciwodwodną układa się na warstwie spadkowej płyty nośnej. Nachylenie powierzchni powinno wynosić około 2%, by ewentualne przecieki z wierzchniej warstwy mogły spływać z tarasu. Izolację tę wykonuje się dwa razy:

- 1) w postaci papy – **do izolacji tarasów najlepiej użyć papy podkładowej na osnowie z włókien szklanych lub tworzywa sztucznego, lepiej nie stosować tradycyjnej papy tekturowej, która bardzo szybko traci szczelność**; papę układa się z 10-centymetrowym zakładem na złączach, można przykleić całą jej powierzchnię lub tylko łączenia;
- 2) w postaci folii tłoczonej, tzw. kubełkowej – układa się ją wypukłościami do dołu – pełni ona funkcję dodatkowej izolacji oraz warstwy drenażowej.

Taki podwójny układ warstw chroni płytę tarasu przed wnikaniem wody: dzięki kanalikom, które tworzą się pomiędzy papą a folią, zostanie ona skutecznie odprowadzona na zewnątrz.

Izolacja przeciwodwodna musi być obciążona warstwą dociskową, grubości co najmniej 4 cm. Tworzy się ją z betonu zbrojonego siatką przeciwpoprężną. Do betonu można dodać preparat uszczelniający, który zmniejsza jego nasiąkliwość i podwyższa mrozoodporność. Między ścianą a betonową płytą dociskową trzeba zrobić dylatację w postaci styropianowej wkładki lub taśmy dylatacyjnej. Nie można zapomnieć o dylatacjach pośrednich dzielących powierzchnię tarasu na pola nie większe niż 3 × 3 m, które wykonuje się przez nacięcie warstwy dociskowej betonu: wzdłuż linii prostej na głębokość ok. 2 cm.

Do spoinowania płytek tarasowych trzeba użyć zaprawy elastycznej. Szerokość spoin zależy od wielkości płytek i powinna wynosić ok. 3% długości jej boku

Uwaga! Układ dylatacji pośrednich trzeba tak rozplanować, aby w miejscu ich przebiegu nie trzeba było docinać płytek – przerwy dylatacyjne w podłożu i w nawierzchni muszą bowiem pokrywać się ze sobą.

IV. Remontujemy konstrukcję tarasu

Jeśli uszkodzenia tarasu dotyczą także jego płyty – wtedy trzeba liczyć się z naprawą całej konstrukcji tarasu. W tarasach na gruncie pękanie i odkształcanie się płyty wynika z niedostatecznego zagęszczenia podłoża lub użycia betonu o niskiej klasie. Przyczyną może być także nieodpowiedni fundament na obwodzie płyty. Wtedy taras, pod wpływem parcia gruntu się rozjeżdża.

Taras, który ma niestabilną konstrukcję, trzeba rozebrać i wybudować od nowa. Czasami jednak łatwiejsze od rozbiórki jest obudowanie zniszczonego tarasu żelbetową konstrukcją, którą opiera się na nowych ściankach bocznych. Ta nowa konstrukcja musi być oddyletowana od ścian budynku, a fundamenty pod ścianki boczne powinny być dopasowane do rodzaju gruntu i posadwione na głębokości odpowiedniej do strefy przemarzania.

Uwaga! Nabudowując nowy taras nad starym, trzeba pamiętać o tym, że nowa nawierzchnia będzie przynajmniej 8–10 cm wyższej niż poprzednia. Dlatego trzeba sprawdzić, czy ościeżnica drzwi tarasowych nie znajdzie się poniżej jej poziomu.

Niestabilność tarasu na gruncie można także zniwelować, przewiercając go w taki sposób,

by dało się w kilku miejscach wydobyć spod niego grunt. Powstaną wtedy kanały, do których wlewa się mieszankę betonową. Ta, gdy stwardnieje, stabilizuje taras. Tego typu naprawa wymaga jednak specjalistycznych narzędzi – wiertnic do betonu i gruntu.

Taras nad pomieszczeniem

Konstrukcje stropowe takich tarasów rzadko ulegają uszkodzeniom. Problemem, jaki często ich dotyczy, jest zbyt pozioma nawierzchnia: w takim wypadku remont musi polegać na utworzeniu warstwy spadkowej. Jeśli możliwość ukształtowania odpowiedniego spadku jest ograniczona, należy zastosować specjalne zaprawy podposadzkowe, które osiągają wytrzymałość już przy grubości 5 mm. ■

► Remont tarasu krok po kroku

Założenie: taras betonowy o wymiarach 6 × 4 m. Remont polega na uszczelnieniu podłoża i ułożeniu nawierzchni z płytek gresowych

▲ Podłoże przed naniesieniem zaprawy uszczelniającej musi być odpowiednio wysezonowane, równe, nośne, zwarte, niezanieczyszczone (np. bez kurzu, wykwitów, olejów i tłuszczów, powłok malarskich). Podłoża betonowe muszą mieć co najmniej 6 m-cy, natomiast jastrychy cementowe co najmniej 4 tyg. Podłoża silnie nasiąkliwe należy zagruntować środkiem gruntującym

▲ Zaprawę należy przygotować zgodnie z instrukcją: składniki wlać do pojemnika i wymieszać wolnoobrotową wiertarką z mieszadłem, aż do uzyskania jednorodnej mieszaniny bez grudek. Odczekać 5–10 minut i ponownie wymieszać. Taśmą uszczelniającą trzeba zabezpieczyć połączenie ściany z jastrychem

▲ Taśmę uszczelniającą dodatkowo należy pokryć zaprawą izolacyjną. Taśmy nie pokrywa się zaprawą w całości, a jedynie jej brzegi, dzięki takiemu rozwiązaniu taśma ma swobodę ruchów wywołanych rozszerzalnością termiczną materiałów

▲ Przygotowaną zaprawę наноси się pędzlem lub pacą. Izolacja powinna być wykonana minimum dwuwarstwowo, tak aby dokładnie pokryła całą powierzchnię. Pierwszą warstwę lepiej nakładać twardą szczotką, silnie wcierając ją w powierzchnię jastrychu. Jednokrotnie nie należy nanosić warstwy grubszej niż 2 mm

▲ Gdy przeschnie pierwsza warstwa izolacji (od 4 do 5 godz.), można nanieść drugą. Grubość warstwy izolacji podpłytkowej powinna wynosić min. 2–2,5 mm. Należy pamiętać o tym, aby ewentualne obróbki blacharskie (gdy nie zostały wykonane wcześniej) znajdowały się pod warstwą izolacji, a nie na niej

▲ Gdy wyschnie ostatnia warstwa uszczelnienia (ok. 2 dni), należy przykleić płytki na zaprawie elastycznej. Przygotowaną zaprawę należy nakładać na pacę stalową i wykorzystując prostą krawędź pacy rozprowadzać na podłożu cienką warstwą, silnie dociskając. Następnie należy nanieść grubszą warstwę zaprawy i przeciągnąć ją ząbkowaną krawędzią pacy

▲ Zaprawę należy nanosić także na spodnią stronę płytki, cienką warstwą o równej grubości, pokrywającą wszystkie wyprofilowania. Do przyklejania elementów z kamienia naturalnego lepiej użyć białej zaprawy, która nie powoduje ewentualnych przebarwień

▲ Między płytkami powinna powstać spoina odpowiedniej szerokości. Płytki należy dociskać i ewentualnie dobijać gumowym młotkiem, aby zaprawa klejąca przylegała do całej ich powierzchni

▲ Z płytek ceramicznych na ścianach należy wykonać cokolik, który zabezpiecza warstwę izolacji. Inaczej woda może przeniknąć w głębsze warstwy tarasu. Płytki cokołowe nie mogą bezpośrednio stykać się z nawierzchnią tarasu – w narożniku trzeba zostawić przerwę dylatacyjną

▲ Spoinować należy po 2 dniach od przyklejenia płytek. Warto używać produktu z jednej partii. Przed przystąpieniem do spoinowania zaprawami kolorowymi, należy sprawdzić, czy pigment zaprawy nie brudzi w sposób trwały powierzchni płytek. Ze względu na silne brudzenie okładzin ceramicznych zaleca się stosowanie szarej zaprawy. Przygotowaną zaprawę należy nanieść w szczeliny między płytkami packą lub szpachelką gumową

▲ Po krótkim przeschnięciu zaprawy (zmatowieniu), jej nadmiar pozostający na powierzchni płytek należy usunąć za pomocą wilgotnej, często płukanej gąbki, ruchami ukośnymi do siatki spoin. Czynnność tę należy wykonywać ostrożnie, aby nie powodować wymywania zaprawy ze spoin

▲ Spoiny przyścienne oraz miejsca przejść elementów balustrady należy wypełnić elastyczną masą silikonową

foto: Kreisel

INFO RYNEK - Ile kosztuje remont tarasu?

Koszty remontu tarasu zależą od tego, z jakimi uszkodzeniami mamy do czynienia. Najdroższe będzie wybudowanie tarasu od nowa: zależy od jego rodzaju, wielkości, kształtu, wysokości i rodzaju użytych materiałów, dlatego podajemy jedynie kwoty przybliżone.

Najmniej zapłacimy za wybudowanie nowego tarasu ziemnego. Przybliżony koszt to około 30–50 zł/m² (materiały i robocizna).

Taras betonowy:

1) nad pomieszczeniem ogrzewanym:

- materiały (klej, izolacja, jastrych, styropian, beton): 80–160 zł/m²
- robocizna: 30–55 zł/m²
- razem: 110–215 zł/m²

2) nad pomieszczeniem nieogrzewanym:

- materiały (klej, izolacja, jastrych, styropian, beton): 60–120 zł/m²
- robocizna: 30–55 zł/m²
- razem: 90–175 zł/m²

3) na gruncie:

- materiały (klej, mata podpłytkowa, płyta betonowa): 80–110 zł/m²
- robocizna: 30–50 zł/m²
- razem: 110–160 zł/m²

Taras drewniany:

- materiały (deski tarasowe, legary, klej, izolacja): 60–80 zł/m²
- robocizna: 40–60 zł/m²
- razem: 100–140 zł/m²

Koszty posadzki:

- gres: 25–150 zł/m²
- terakota: 20–100 zł/m²
- kleje i fugi: 8–25 zł/m²
- drewno:
- egzotyczne: 250–300 zł/m²
- sosnowe: 25–45 zł/m²
- dębowe: 120–170 zł/m²
- podkłady kolejowe: ok. 50 zł/m²
- kostka betonowa: 80–100 zł/m²

– ceny brutto –

PRZYDATNE ADRESY

ATLAS	42 631 88 00	www.atlas.com.pl
CERAMIKA GRES	41 372 16 33	www.ceramikagres.pl
DLH	22 667 44 14	www.dlh.pl
KREISEL	61 846 79 00	www.kreisel.com.pl
POLBRUK	58 554 59 45	www.polbruk.pl

PROBET DASAG	68 363 16 20	www.probet.com.pl
SEMMELOCK	25 756 21 00	www.semmelrock.pl
SOPRO	22 335 23 00	www.sopro.pl
WEBER (MAXIT)	0801 620 000	www.netweber.pl